

פרק הבא על יבמתו

הקדמה

הפרק שלפנינו עוסק, בחלקו הגדול, בענין הנשים הפסולות להנשא לכהנים, ובענין הנשים הפסולות לאכול בתרומה.

להלן עיקרי הדברים בענינים אלו, על פי שיטת רש"י:

א. הנשים הפסולות להנשא לכהנים –

כהן גדול אסור לישא אלמנה ואשה בעולה.

שנאמר בכהן גדול "אלמנה וגרושה וחללה זונה – את אלה לא יקח. כי אם בתולה מעמיו יקח אשה".

וכן נאסרו כל הכהנים בגרושה [וכן בחלוצה מדרבנן], ובאשה זונה או חללה.

שנאמר "אשה זונה וחללה לא יקחו. ואשה גרושה מאישה לא יקחו".

הזונה האמורה בתורה – היא אשה שנבעלה למי שהיא אסורה להבעל לו [לדעת רש"י,⁽¹⁾ והכי קיימא לן. ונחלקו תנאים בדבר, לקמן דף סא].

החללה האמורה בתורה – היא זו שנבעלה למי שהוא אסור בה משום כהונתו [פסולי כהונה], או הזרע שבא מביאה זו.

החלל פוסל את אשתו ואת זרעו, ונעשו אף הם חללים.

ב. האוכלים תרומה, על אף שאינם כהנים –

בתו של כהן אוכלת בתרומה [ונקראת "תרומה דבי נשא", כלומר: תרומת בית אביה]. יש אומרים מפני שאף היא כהנת, ואוכלת מחמת קדושתה העצמית בתורת כהנת, ויש אומרים שמכח אביה היא אוכלת, ואביה נחשב "מאכילה" בתרומה.⁽²⁾

משנתארסה בת הכהן לישראל הרי היא נפסלת מתרומת בית אביה.

אשתו הישראלית של כהן, מותרת לאכול בתרומה. יש אומרים שבעלה הוא זה ש"מאכילה" בתרומה, ויש אומרים שבאשה עצמה נתחדש דין אכילה מחמת היותה אשת כהן; ויש בספק זה כמה וכמה נפקא מינה.⁽³⁾

התוספות נו א ד"ה ואי. אלא שיש מן האחרונים שכתבו, שאף בת כהן אינה אוכלת אלא מפני שהיא ברשות אביה.

3. פשוטן של דברים, שאין לאשה דין עצמי של אכילה בתרומה, שהרי למדנו דין אכילתן בתרומה ממה שאמרה תורה "וכהן כי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו", ובכלל דין זה אף

1. ראה שיטת רש"י לקמן במשנה סא עמוד א וב, וכמה שנתבאר שם בהערות; ובסוגיא לקמן סח ב, מבואר עוד לימוד על אשה הנבעלת לאסור לה שהיא פסולה לכהונה, ראה שם.

2. פשוטן של דברים הוא, שאף בת הכהן היא כהנת, ומדין זה אוכלת היא בתרומה, וכך נקטו הקרן אורה והערון לנו, ראה דבריהם על